

Інститут проблем виховання Національної академії
педагогічних наук України

ВЗАЄМОДІЯ ВИХОВАТЕЛЯ З БАТЬКАМИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ВПЕВНЕНOSTІ В СОБІ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Впевненість у собі є необхідною умовою існування особистості як суб'єкта активності, здатного до самостійного вибору цілей. Феномен упевненості в собі привертає увагу багатьох дослідників у галузі педагогіки та психології, особливо акцентується увага на формуванні цієї якості у дітей дошкільного віку. Ефективність виховання впевненості в собі значною мірою залежить від визнання дорослими значущості її формування в перші десять років життя дитини. Це обумовлене насамперед появою у старшому дошкільному віці таких новоутворень, як особиста свідомість, внутрішні етичні інстанції та довільна поведінка (Л. Обухова).

Сформувати гармонійну, впевнену в собі, всебічно розвинену особистість дитини можна лише за умови якісної взаємодії дошкільного навчального закладу та сім'ї. Наукою доведено, що саме в сім'ї та в сприятливій родинній атмосфері в дитини старшого дошкільного віку формуються життєво важливі якості, зокрема впевненість у собі, закладається почуття самоцінності. Самооцінка дуже впливає на життя і долю дитини старшого дошкільного віку. Наприклад, діти з низькою самооцінкою, але здібні, гірше навчаються, важко знаходять спільну мову з однолітками і вихователями, менш успішні в дорослому житті. Тому одним із шляхів вирішення цієї проблеми став пошук оптимально ефективних форм взаємодії педагогічних працівників дошкільного навчального закладу з родинами вихованців, створення системи заходів та використання дієвих форм роботи з батьками щодо розкриття проблеми формування впевненості в собі в дітей старшого дошкільного віку та реалізації відповідних завдань:

- налагодити партнерські стосунки, які б гарантували всім учасникам

освітнього процесу рівність у розв'язанні спільних задач;

- активізувати педагогічний потенціал родини;
- підвищити психолого-педагогічну культуру батьків;
- створити умови для спілкування родин, спонукати ділитися досвідом сімейного виховання;
- об'єднати зусилля педагогів та батьків для формування самоцінної та впевненої у собі особистості дитини старшого дошкільного віку.

Для підвищення обізнаності батьків з проблеми впевненості в собі як особистісної якості дитини вихователями використовуються такі форми роботи, як-то: консультації, тренінги, бесіди, випуск інформаційних бюлетенів, надання порад і рекомендацій щодо виховання дітей, круглі столи тощо.

Однією із результативних форм роботи з батьками є проведення батьківських лекторіїв, індивідуальних бесід та консультацій. Метою зазначених форм роботи є підвищення обізнаності батьків стосовно впевненості в собі як феномена та особистісної якості, озброєння їх знаннями про найбільш сприятливий для виховання зазначеної якості тип ціннісних орієнтацій дорослих до дітей, оптимізація стилю керівництва дитячою діяльністю. Обов'язковою умовою проведення таких заходів є активна участь кожного дорослого в обговоренні питань стосовно впевненості в собі дитини та її виховання.

Під час обговорення тем на батьківських лекторіях (наприклад, "Почуття батьків. Як з ними бути?", "Яка моя дитина? Самоцінка або почуття самоцінності", "На шляху до впевненості" тощо) вихователями надаються практичні рекомендації, згідно з якими батьки можуть провести спостереження за поведінкою власних дітей та поділитися своїми думками. Обмінюючись власними думками щодо виховання впевненої в своїх силах дитини та використовуючи власний досвід, батьки усвідомлюють, що формування почуття самоцінності та впевненості в собі дітей старшого дошкільного віку залежить від того, як батьки будуть безумовно приймати свою дитину; активно слухати її переживання; проводити час разом (малювати, читати тощо); не

заважатимуть заняттям, з якими дитина справляється; допомагати власній дитині, коли та прохає; підтримувати її успіхи; ділитися своїми почуттями, довіряти; конструктивно вирішувати конфлікти; використовувати у повсякденному спілкуванні приємні фрази, по типу: «мені з тобою добре», «я так за тобою сумую», «як гарно, що ти у мене є» тощо; обіймати дитину не менше 4-х раз, а краще 8 раз на день.

Логічним продовженням вище зазначених заходів є залучення батьків до поповнення "банку ідей", адже вони, як ніхто інший, бачать результати співпраці вихователів та родин вихованців, тож можуть щось підказати, виправити. З цією метою вихователями планується низка доручень чи завдань, які діти виконують удома разом з батьками.

Однією з цікавих та дієвих форм роботи є проведення спільних занять дітей з батьками, що проводяться три-чотири рази на рік. На них батьки дізнаються про знання та досягнення своїх дітей й мають змогу безпосередньо взяти участь в освітньому процесі дошкільного навчального закладу.

Особливістю співпраці вихователя та батьків щодо формування впевненості в собі в дітей старшого дошкільного віку є створення ситуацій успіху як в умовах сімейного виховання, так і суспільному середовищі. З цією метою проводяться індивідуальні бесіди, на яких розкриваються загальні питання щодо значення успіху в житті людини, поєднання зусиль освітнього закладу та сім'ї у вихованні впевненості в собі як особистісної якості, створення ситуації успіху в сім'ї та ін.

Таким чином, зазначене вище переконує, що тісна співпраця дошкільного навчального закладу з батьками щодо формування впевненості в собі дітей старшого дошкільного віку дає можливість переорієнтувати установки дорослих на гуманні демократичні форми взаємодії з дітьми, доброзичливе та довірливе ставлення до них.

Використана література

1. Гиппенрейтер Ю. Б. Общаться с ребенком. Как? /Ю.Б. Гиппенрейтер. – Изд-ние 3-е. – М. : ЧеРо, 2001. – 240 с.
2. Смирнова Е. О. Ребенок и другие : потребности в общении и взаимопонимании / Е. О. Смирнова // Развитие личности ребенка от пяти до семи. – Екатеринбург: У-Фактория, 2005.– С. 129–173.